

حسابداری صنعتی ۳

Cost Accounting 3

نیمسال اول

سال تحصیلی ۱۳۹۲-۱۳۹۳

مدرس : جمال عادل زاده

Student@Adelzadeh.com

منابع درسی

نام کتاب	جلد	مؤلف	ناشر
حسابداری صنعتی	جلد دوم و سوم	سورن آبنوس	ترمه
حسابداری صنعتی. ۳		جمشید اسکندری	حفیظ

سرفصل ها

- بودجه بندی جامع
- انحرافات فروش و تجزیه و تحلیل سود ناخالص
- بودجه بندی سرمایه ای
- هزینه های مرتبط با تصمیم گیری
- هزینه یابی بر مبنای فعالیت
- حسابداری سنجش مسئولیت

The logo of the University of Guilan is a stylized blue emblem. It features a central diamond shape with four curved, wing-like extensions pointing towards the corners. Each extension contains three parallel white lines. The text "بودجه بندی جامع" is written in black Persian script across the center of the logo.

بودجه بندی جامع

•

Budget - بودجه

تعریف

بودجه یک برنامه مالی برای یک دوره زمانی مشخص است

یک برنامه مالی شامل

• مقادیر

• ریال

مزایای بودجه بندی

-
-
-
-

برنامه ریزی

کنترل

معیار ارزیابی عملکرد

بهبود هماهنگی و ارتباط

مزایای بودجه بندی برنامه ریزی

- کلیه مراحل بودجه بندی را از نقطه شروع تا مرحله برآورد در بر گرفته و قبل از شروع دوره بودجه انجام می شود
- از طریق بدست آوردن اطلاعات مربوط به جنبه های مختلف عملیات در آینده و تجزیه و تحلیل آنها وسازگار نمودن آن با اهداف بلند مدت و کوتاه مدت صورت می گیرد

مزایای بودجه بندی کنترل

- منظور از کنترل، مطمئن شدن از دستیابی به نتایج مورد استفاده می باشد . در پایان دوره های کنترل و بعد از فراهم شدن اطلاعات واقعی ، از طریق مقایسه ارقام واقعی با ارقام پیش بینی شده صورت می گیرد

اطلاعات واقعی

اطلاعات برآوردی

انحراف

مزایای بودجه بندی معیار ارزیابی عملکرد

- بودجه برنامه مشخصی را ارائه و چارچوبی را برای ارزیابی فعالیتهای انجام شده فراهم می نماید

مزایای بودجه بندی بهبود هماهنگی و ارتباط

- بودجه وسیله ای برای تبادل نظر و هماهنگی برنامه ها بین کلیه بخش های واحد تجاری بوده و موجب بهبود ارتباطات و هماهنگی بخشهای واحد تجاری می شود

محدودیت های بودجه

- بودجه از لحاظ علمی دقیق نبوده و همواره برخی قضاوت های شخصی در آن دخیل است
- برخی از برنامه های بودجه به دلیل عدم حمایت یا حمایت سطحی بعضی مدیران اجرایی ممکن است با شکست مواجه شود
- بوجه بندی ممکن است موجب شود که مدیران احساس کنند که در تنگنا قرار گرفته اند و فاقد اختیارات لازم می باشند. لذا باعث نادیده گرفتن وظایف محوله به آن ها شود
- از آن جایی که فرایند بوجه بندی نیاز به زمان دارد لذا با گذشت زمان ممکن است مدیران واحدهای تجاری علاقه خود را نسبت به بودجه از دست بدهند

انواع بودجه

- بودجه ثابت Static Budget – Fixed Budget
- بودجه قابل انعطاف Flexible Budget

بودجه ثابت

- این نوع بودجه برای یک سطح فعالیت مشخص شده تعیین می شود
- مثلاً بودجه ثابت يك شرکت نمونه بصورت زیر است

شرکت نمونه

...بودجه

سال بودجه ۱۳۹۳

درصد ظرفیت	۱۰۰ درصد
تعداد تولید	10,000
مواد اولیه	40,000,000
دستمزد مستقیم	30,000,000
ملزومات کارگاه	100,000
دستمزد غیر مستقیم	150,000
مواد غیر مستقیم	200,000
حقوق سرپرستان	500,000
استهلاك ماشین آلات	400,000
بیمه ماشین آلات	250,000
اجاره ساختمان	150,000
جمع هزینه ها	71,750,000

بودجه قابل انعطاف

- این بودجه برای سطوح مختلف تولید مورد انتظار تهیه می گردد
- مثلاً بودجه قابل انعطاف يك شرکت نمونه به شرح زیر است

شرکت نمونه

...بودجه

سال بودجه ۱۳۹۳

درصد ظرفیت	۸۰ درصد	۹۰ درصد	۱۰۰ درصد
تعداد تولید	8,000	9,000	10,000
مواد اولیه	32,000,000	36,000,000	40,000,000
دستمزد مستقیم	24,000,000	27,000,000	30,000,000
ملزومات کارگاه	80,000	90,000	100,000
دستمزد غیر مستقیم	120,000	135,000	150,000
مواد غیر مستقیم	160,000	180,000	200,000
حقوق سرپرستان	500,000	500,000	500,000
استهلاک ماشین آلات	400,000	400,000	400,000
بیمه ماشین آلات	250,000	250,000	250,000
اجاره ساختمان	150,000	150,000	150,000
جمع هزینه ها	57,660,000	64,705,000	71,750,000

انواع روشهای تهیه بودجه

- بودجه بندی بر مبنای اطلاعات تاریخی Historical Based Budget .-
- بودجه بندی بر مبنای صفر Zero Based Budget .-
- Activity Based Budget -بودجه بندی بر مبنای فعالیت
- Target Based Budget بودجه بندی بر مبنای هدف .-

دوره بودجه

- معمولاً بودجه برای یکسال مالی تهیه می شود و بصورت زیر است

شرکت نمونه

...بودجه

سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	سه ماهه اول				سه ماهه دوم	سه ماهه سوم	سه ماهه چهارم	جمع سال
	فروردین	اردیبهشت	خرداد	جمع				

برخی از شرکتها از بودجه مستمر (متحرک ، متوالی ، شناور ، چرخشی) استفاده می کنند

شرکت نمونه

...بودجه

سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	سه ماهه اول							سه ماهه دوم	سه ماهه سوم	سه ماهه چهارم	جمع سال
	فروردین	اردیبهشت	خرداد	جمع							

کمیسیون بودجه

اعضای کمیسیون بودجه به شرح زیر می باشد

- مدیر عامل
- مدیر مالی
- مدیر تولید
- مدیر بازرگانی
- مدیر منابع انسانی

مدیر بودجه

- کمیسیون بودجه از بین اعضاء خود یک نفر را به عنوان مدیر بودجه انتخاب می کند
- معمولاً مدیر مالی این وظیفه را به عهده دارد

وظایف کمیسیون بودجه

- تصمیم گیری در مورد خط مشی کلی واحد تجاری
- تهیه دستور العمل بودجه که در آن رهنمودها و اطلاعات مربوط برای تهیه ی بودجه مشخص می گردد
- اطمینان از رعایت دستور العمل بودجه توسط افرادی که بودجه را تهیه می کنند
- در خواست، دریافت و تجزیه و تحلیل بودجه های تهیه شده توسط بخشهای مختلف
- پیشنهاد تجدید نظر در بودجه های تهیه شده
- تأیید بودجه و ارائه آن به هیات مدیره جهت تصویب

زمان تهیه بودجه

اول آبان ماه

شروع

اول اسفند ماه

ابلاغ بودجه

پایان اسفند ماه

Master Budget . بودجه جامع

بودجه جامع از یک سری بودجه های وابسته به هم تشکیل یافته که انتظارات مدیریت را بصورت مقداری و ریالی راجع به درآمدها ، هزینه ها ، سود خالص و جریان نقدینگی نشان می دهد

بودجه جامع شامل بودجه های زیر می باشد

- عملیاتی
- مالی

بودجه عملیاتی شامل بودجه های زیر است

- -بودجه فروش Sales Budget
- -بودجه موجودیهای پایان دوره Ending Inventories Budget
 - بودجه موجودیهای پایان دوره مواد مستقیم
 - بودجه موجودیهای پایان دوره کالای ساخته شده
 - بودجه موجودیها پایان دوره کار در جریان ساخت
- -بودجه مقدار تولید Production Budget
- -بودجه هزینه های تولید
 - بودجه مواد مستقیم
 - -بودجه مصرف مواد مستقیم Direct Material Budget
 - -بودجه خرید مواد مستقیم Purchase Budget.
 - -بودجه کار مستقیم Direct Labor Budget.
- -بودجه سربار کارخانه Over Head Budget.
- -بودجه بهای تمام شده کالای ساخته شده و فروش رفته
- -بودجه هزینه های اداری Administration Budget.
- -بودجه هزینه های توزیع و فروش Sales and Distribution cost Budget.
- -صورتحساب سود و زیان Budgeted Net income Statement.

بودجه مالی شامل بودجه های زیر است

- بودجه هزینه سرمایه اي Capital Budget .
- بودجه نقدی Budgeted cash Flows .
- تراز نامه بودجه ای Budgeted Balance Sheet

نقطه شروع بودجه

- نقطه شروع بودجه "عامل محدود کننده فعالیت شرکت" است
عامل محدود کننده فعالیت شرکت می تواند

- فروش
- مواد اولیه
- نیروی کار
- انرژی
-

باشد

بودجه فروش

بودجه فروش معمولاً از طریق انجام تحقیقات بازار و بازار سنجی وبا کمک مدیران فروش استخراج می شود

شرکت نمونه

بودجه فروش

سال بودجه ۱۳۹۳

نام محصول	مقدار	قیمت فروش یک واحد	مبلغ
محصول آلفا	12,000	200,000	2,400,000,000
محصول بتا	6,000	100,000	600,000,000
جمع			3,000,000,000

بودجه فروش به تفکیکهای زیر تهیه می شود

- برحسب گروه محصول
- برحسب محصول
- برحسب منطقه جغرافیائی
- برحسب نوع ارز
- برحسب نوع مشتری

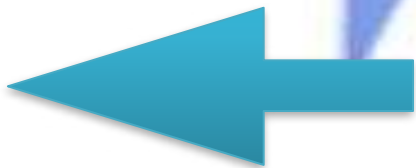
معمولاً از ریزترین سطح تهیه و به بالاترین سطح خلاصه می شود

بودجه موجودی پایان دوره کالای ساخته شده

- این بودجه در تحقیقات بازار و با توجه به ریسک های موجود بصورت پیشنهادی به هیأت مدیره پیشنهاد می شود و معمولاً به نحوی برآورد می شود که در صورت وقوع خللی در تولید یا ایجاد نوسان در بازار بتوان تقاضای بازار را پاسخ گو بود

شرکت نمونه
بودجه موجودیهای پایان دوره - کالای ساخته شده
سال بودجه. ۱۳۹۳

مثلا موجودی پایان دوره به میزان سه ماه فروش
محصول آلفا. $12,000 / 12 * 3 = 3,000$
محصول بتا $6,000 / 12 * 3 = 1,500$

شرکت نمونه

بودجه موجودیهای پایان دوره - کالای ساخته شده

سال بودجه. ۱۳۹۳

نام کالا	مقدار	بهای تمام شده يك واحد	مبلغ
محصول آلفا	3,000	؟	
محصول بتا	1,500	؟	
جمع			

مثلا موجودي پایان دوره به میزان سه ماه فروش

محصول آلفا. $12,000 / 12 * 3 = 3,000$

محصول بتا $6,000 / 12 * 3 = 1,500$

بودجه مقدار تولید

- بودجه مقدار تولید با استفاده از بودجه فروش و بودجه موجودی پایان دوره کالای ساخته شده تهیه می شود

شرکت نمونه
بودجه مقدار تولید
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	محصول آلفا	محصول بتا
بودجه فروش	12,000	6,000
اضافه می شود بودجه موجودیهای پایان دوره کالای ساخته شده	3,000	1,500
کسر می شود موجودی کالای ساخته شده اول دوره - فرض شده است	(1,000)	(500)
بودجه مقدار تولید	14,000	7,000

شرکت نمونه
بودجه مقدار تولید
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	محصول آلفا	محصول بتا
بودجه فروش	12,000	6,000
اضافه می شود بودجه موجودیهای پایان دوره کالای ساخته شده	3,000	1,500
کسر می شود موجودی کالای ساخته شده اول دوره - فرض شده است	(1,000)	(500)
بودجه مقدار تولید	14,000	7,000

کارت استاندارد محصول آلفا

شرح	مقدار	نرخ	مبلغ
ماده الف	10	1,000	10,000
ماده ب	5	4,000	20,000
دستمزد	8	5,000	40,000
سربار متغیر		؟	
سربار ثابت		؟	
بهای تمام شده یک واحد محصول			

کارت استاندارد محصول بتا

شرح	مقدار	نرخ	مبلغ
ماده الف	7	1,000	7,000
ماده ب	4	4,000	16,000
دستمزد	6	5,000	30,000
سربار متغیر		؟	
سربار ثابت		؟	
بهای تمام شده یک واحد محصول			

بودجه مصرف مواد

- بودجه مصرف مواد با استفاده از بودجه تولید و کارت استاندارد محصول تهیه می شود

شرکت نمونه
بودجه مصرف مواد مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

محصول بتا		محصول آلفا		شرح
ماده ب	ماده الف	ماده ب	ماده الف	
7,000	7,000	14,000	14,000	مقدار تولید
4	7	5	10	مواد لازم برای تولید یک واحد
28,000	49,000	70,000	140,000	مواد لازم برای کل تولید
4,000	1,000	4,000	1,000	نرخ مواد
112,000,000	49,000,000	280,000,000	140,000,000	جمع

$$189,000 = 49,000 + 140,000$$

جمع مقادیر ماده الف.

$$98,000 = 28,000 + 70,000$$

جمع مقادیر ماده ب.

بودجه موجودی پایان دوره – مواد مستقیم

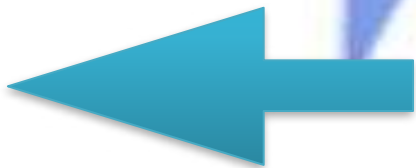
- بودجه موجودی پایان دوره مواد مستقیم براساس اطلاعات بدست آمده از تحقیقات بازار و با توجه ریسک های موجود تهیه مواد به هیات مدیره پیشنهاد می شود. معمولاً بنحوی برآورد می گردد که در صورت بروز اشکال در روند تهیه مواد اولیه خللی در فرآیند تولید بوجود نیاید

شرکت نمونه
بودجه موجودی پایان دوره مواد مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

مثلا موجودی پایان دوره مواد به میزان چهار ماه مصرف مواد در نظر گرفته شده

ماده الف $189,000 / 12 * 4 = 63,000$.

ماده ب $98,000 / 12 * 4 = 32,667$.

شرکت نمونه
بودجه موجودی پایان دوره مواد مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	مقدار	نرخ	مبلغ
ماده الف	63,000	1,000	63,000,000
ماده ب	32,667	4,000	130,668,000
جمع			193,668,000

مثلا موجودی پایان دوره مواد به میزان چهار ماه مصرف مواد در نظرگرفته شده

ماده الف $189,000 / 12 * 4 = 63,000$.

ماده ب $98,000 / 12 * 4 = 32,667$.

بودجه خرید مواد مستقیم

- بودجه خرید مواد مستقیم با استفاده از بودجه مصرف مواد مستقیم و بودجه موجودی پایان دوره مواد مستقیم تهیه می شود

شرکت نمونه
بودجه خرید مواد مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	ماده الف	ماده ب
بودجه مصرف مواد	189,000	98,000
بودجه موجودی پایان دوره مواد مستقیم	63,000	32,667
موجودی اول دوره مواد مستقیم - فرض شده است	(52,000)	(10,667)
بودجه مقداری خرید مواد مستقیم	200,000	120,000
نرخ استاندارد مواد مستقیم	1,000	4,000
بودجه ریالی خرید مواد مستقیم	200,000,000	480,000,000

شرکت نمونه
بودجه خرید مواد مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	ماده الف	ماده ب
بودجه مصرف مواد	189,000	98,000
بودجه موجودی پایان دوره مواد مستقیم	63,000	32,667
موجودی اول دوره مواد مستقیم - فرض شده است	(52,000)	(10,667)
بودجه مقداری خرید مواد مستقیم	200,000	120,000
نرخ استاندارد مواد مستقیم	1,000	4,000
بودجه ریالی خرید مواد مستقیم	200,000,000	480,000,000

بودجه کل خرید مواد مستقیم 680,000,000 ریال

بودجه کار مستقیم

- بودجه کار مستقیم با استفاده از بودجه مقداری تولید و کارت استاندارد محصول تهیه می شود

شرکت نمونه
بودجه کار مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	محصول آلفا	محصول بتا
بودجه مقداری تولید	14,000	7,000
ساعات کار لازم برای تولید یک واحد محصول	8	6
بودجه ساعات کار مستقیم	112,000	42,000
نرخ استاندارد دستمزد	5,000	5,000
بودجه ریالی دستمزد مستقیم	560,000,000	210,000,000

شرکت نمونه
بودجه کار مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	محصول آلفا	محصول بتا
بودجه مقداری تولید	14,000	7,000
ساعات کار لازم برای تولید یک واحد محصول	8	6
بودجه ساعات کار مستقیم	112,000	42,000
نرخ استاندارد دستمزد	5,000	5,000
بودجه ریالی دستمزد مستقیم	560,000,000	210,000,000

$$154,000 = 42,000 + 112,000$$

بودجه کل ساعات کار مستقیم

$$770,000,000 = 210,000,000 + 560,000,000$$

بودجه کل دستمزد مستقیم.

شرکت نمونه
بودجه بالاسری کارخانه
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	بالاسری ثابت	بالاسری متغیر
استهلاک	200,000,000	
بیمه	50,000,000	100,000,000
حقوق سرپرستی	40,000,000	60,000,000
تعمیر و نگهداری	20,000,000	100,000,000
ملزومات	70,000,000	5,000,000
انرژی	40,000,000	43,000,000
اجاره	42,000,000	
جمع	462,000,000	308,000,000

مبنای فعالیت شرکت ساعات کار مستقیم

بودجه ساعات کار مستقیم / بودجه بالاسری متغیر = نرخ جذب بالاسری متغیر

. نرخ جذب بالاسری متغیر $2,000 = 308,000,000 / 154,000$

بودجه ساعات کار مستقیم / بودجه بالاسری ثابت = نرخ جذب بالاسری ثابت

. نرخ جذب بالاسری ثابت $3,000 = 462,000,000 / 154,000$

شرکت نمونه
بودجه بالاسری کارخانه
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	بالاسری ثابت	بالاسری متغیر
استهلاک	200,000,000	
بیمه	50,000,000	100,000,000
حقوق سرپرستی	40,000,000	60,000,000
تعمیر و نگهداری	20,000,000	100,000,000
ملزومات	70,000,000	5,000,000
انرژی	40,000,000	43,000,000
اجاره	42,000,000	
جمع	462,000,000	308,000,000

مبنای فعالیت شرکت ساعات کار مستقیم

بودجه ساعات کار مستقیم / بودجه بالاسری متغیر = نرخ جذب بالاسری متغیر

$$308,000,000 / 154,000 = 2,000 \text{ نرخ جذب بالاسری متغیر}$$

بودجه ساعات کار مستقیم / بودجه بالاسری ثابت = نرخ جذب بالاسری ثابت

$$462,000,000 / 154,000 = 3,000 \text{ نرخ جذب بالاسری ثابت}$$

اکنون می توانیم کارت استاندارد محصولات را تکمیل کنیم

کارت استاندارد محصول آلفا

شرح	مقدار	نرخ	مبلغ
ماده الف	10	1,000	10,000
ماده ب	5	4,000	20,000
دستمزد	8	5,000	40,000
سربار متغیر		؟	
سربار ثابت		؟	
بهای تمام شده یک واحد محصول			

کارت استاندارد محصول آلفا

شرح	مقدار	نرخ	مبلغ
ماده الف	10	1,000	10,000
ماده ب	5	4,000	20,000
دستمزد	8	5,000	40,000
سربار متغیر	8	2,000	16,000
سربار ثابت	8	3,000	24,000
بهای تمام شده یک واحد محصول			110,000

کارت استاندارد محصول بتا

شرح	مقدار	نرخ	مبلغ
ماده الف	7	1,000	7,000
ماده ب	4	4,000	16,000
دستمزد	6	5,000	30,000
سربار متغیر		؟	
سربار ثابت		؟	
بهای تمام شده یک واحد محصول			

کارت استاندارد محصول بتا

شرح	مقدار	نرخ	مبلغ
ماده الف	7	1,000	7,000
ماده ب	4	4,000	16,000
دستمزد	6	5,000	3,000
سربار متغیر	6	2,000	12,000
سربار ثابت	6	3,000	18,000
بهای تمام شده یک واحد محصول			83,000

اکنون می توانیم جدول موجودیهای پایان دوره - کالای ساخته شده را تکمیل کنیم

شرکت نمونه

بودجه موجودیهای پایان دوره - کالای ساخته شده

سال بودجه. ۱۳۹۳

نام کالا	مقدار	بهای تمام شده يك واحد	مبلغ
محصول آلفا	3,000	؟	
محصول بتا	1,500	؟	
جمع			

مثلا موجودی پایان دوره کالای ساخته شده به اندازه سه ماهه فروش

. محصول آلفا $12,000 / 12 * 3 = 3,000$

. محصول بتا $6,000 / 12 * 3 = 1,500$

شرکت نمونه
بودجه موجودیهای پایان دوره - کالای ساخته شده
سال بودجه. ۱۳۹۳

نام کالا	مقدار	بهای تمام شده يك واحد	مبلغ
محصول آلفا	3,000	110,000	330,000,000
محصول بتا	1,500	83,000	124,500,000
جمع			454,500,000

مثلا موجودی پایان دوره کالای ساخته شده به اندازه سه ماهه فروش

محصول الف ۱۲,۰۰۰ / ۱۲ * ۳ = ۳,۰۰۰ .

محصول بتا ۶,۰۰۰ / ۱۲ * ۳ = ۱,۵۰۰ .

شرکت نمونه
بودجه هزینه های اداری
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	هزینه های اداری ثابت	هزینه های اداری متغیر
حقوق مدیران	50,000,000	60,000,000
حقوق کارکنان اداری	100,000,000	30,000,000
اجاره	100,000,000	
استهلاک	50,000,000	
هزینه های امور حقوقی	10,000,000	
حسابرسی	20,000,000	
آب و برق و سوخت	30,000,000	15,000,000
جمع	360,000,000	105,000,000

$$3,000,000,000 * 2 \% = 60,000,000 \quad \text{حقوق متغیر مدیران}$$

$$3,000,000,000 * 1 \% = 30,000,000 \quad \text{حقوق متغیر کارکنان}$$

$$3,000,000,000 * 5 \% = 15,000,000 \quad \text{آب و برق و سوخت}$$

شرکت نمونه
بودجه هزینه های اداری
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	هزینه های اداری ثابت	هزینه های اداری متغیر
حقوق مدیران	50,000,000	60,000,000
حقوق کارکنان اداری	100,000,000	30,000,000
اجاره	100,000,000	
استهلاک	50,000,000	
هزینه های امور حقوقی	10,000,000	
حسابرسی	20,000,000	
آب و برق و سوخت	30,000,000	15,000,000
جمع	360,000,000	105,000,000

$$3,000,000,000 * 2 \% = 60,000,000 \quad \text{حقوق متغیر مدیران}$$

$$3,000,000,000 * 1 \% = 30,000,000 \quad \text{حقوق متغیر کارکنان}$$

$$3,000,000,000 * 5 \% = 15,000,000 \quad \text{آب و برق و سوخت}$$

شرکت نمونه
بودجه هزینه های توزیع و فروش
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	هزینه های ثابت	هزینه های متغیر
استهلاک	100,000,000	
بیمه	70,000,000	
حقوق و دستمزد	60,000,000	
پور سانت		30,000,000
تبلیغات و آگهی	50,000,000	90,000,000
ملزومات	1,000,000	
اجاره فروشگاه	20,000,000	
جمع	301,000,000	120,000,000

$$3,000,000,000 * 1 \% = 30,000,000$$

پورسانت

$$3,000,000,000 * 3 \% = 90,000,000$$

تبلیغات

بودجه بهای تمام شده کالای ساخته شده و فروش رفته

- با استفاده از کلیه جداول بودجه عملیاتی تهیه شده تا کنون ، می توانیم بودجه بهای تمام شده کالای ساخته شده و فروش رفته را تهیه نماییم

شرکت نمونه
بودجه بهای تمام شده کالای ساخته شده و فروش رفته
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	مبلغ ریال	مبلغ ریال	مبلغ ریال	منبع اطلاعاتی
کار در جریان ساخت اول دوره				موجودی کاردرجریان ساخت پایان دوره در بودجه سال جاری
موجودی مواد مستقیم اول دوره	94,668,000			موجودی مواد مستقیم پایان دوره در بودجه سال جاری
هزینه خرید مواد مستقیم	680,000,000			بودجه خرید مواد مستقیم سال بودجه
بهای تمام شده مواد مستقیم آماده مصرف	774,668,000			
موجودی مواد مستقیم پایان دوره	(193,668,000)			موجودی مواد مستقیم پایان دوره سال بودجه
بهای تمام شده مواد مستقیم مصرف شده		581,000,000		این عدد باید با بودجه مصرف . مواد در سال بودجه برابر باشد
دستمزد مستقیم		770,000,000		بودجه کار مستقیم سال بودجه
بالا سری کارخانه		770,000,000		بودجه بالاسری سال بودجه
جمع هزینه های تولیدی			2,121,000,000	
جمع کار در جریان ساخت طی دوره			2,121,000,000	
کار در جریان ساخت پایان دوره				بودجه موجودی پایان دوره کار در جریان ساخت
بهای تمام شده کالای ساخته شده			2,121,000,000	

شرکت نمونه

بودجه بهای تمام شده کالای ساخته شده و فروش رفته

سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	مبلغ ریال	مبلغ ریال	مبلغ ریال	منبع اطلاعاتی
کار در جریان ساخت اول دوره				موجودی کاردرجریان ساخت پایان دوره در بودجه سال جاری
موجودی مواد مستقیم اول دوره	94,668,000			موجودی مواد مستقیم پایان دوره در بودجه سال جاری
هزینه خرید مواد مستقیم	680,000,000			بودجه خرید مواد مستقیم سال بودجه
بهای تمام شده مواد مستقیم آماده مصرف	774,668,000			
موجودی مواد مستقیم پایان دوره	(193,668,000)			موجودی مواد مستقیم پایان دوره سال بودجه
بهای تمام شده مواد مستقیم مصرف شده		581,000,000		این عدد باید با بودجه مصرف . مواد در سال بودجه برابر باشد
دستمزد مستقیم		770,000,000		بودجه کار مستقیم سال بودجه
بالا سری کارخانه		770,000,000		بودجه بالاسری سال بودجه
جمع هزینه های تولیدی			2,121,000,000	
جمع کار در جریان ساخت طی دوره			2,121,000,000	
کار در جریان ساخت پایان دوره				بودجه موجودی پایان دوره کار در جریان ساخت
بهای تمام شده کالای ساخته شده			2,121,000,000	

شرکت نمونه

بودجه بهای تمام شده کالای ساخته شده و فروش رفته - ادامه

سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	مبلغ ریال	مبلغ ریال	مبلغ ریال	منبع اطلاعاتی
بهای تمام شده کالای ساخته شده			2,121,000,000	
موجودی کالای ساخته شده اول دوره			151,500,000	موجودی کالای ساخته شده پایان دوره سال جاری
بهای تمام شده کالای آماده برای فروش			2,272,500,000	
موجودی کالای ساخته شده پایان دوره			(454,500,000)	موجودی کالای پایان دوره کالای ساخته شده سال بودجه
بهای تمام شده کالای فروش رفته			1,818,000,000	

شرکت نمونه

بودجه بهای تمام شده کالای ساخته شده و فروش رفته - ادامه

سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	مبلغ ریال	مبلغ ریال	مبلغ ریال	منبع اطلاعاتی
بهای تمام شده کالای ساخته شده			2,121,000,000	
موجودی کالای ساخته شده اول دوره			151,500,000	موجودی کالای ساخته شده پایان دوره سال جاری
بهای تمام شده کالای آماده برای فروش			2,272,500,000	
موجودی کالای ساخته شده پایان دوره			(454,500,000)	موجودی کالای پایان دوره کالای ساخته شده سال بودجه
بهای تمام شده کالای فروش رفته			1,818,000,000	

شرکت نمونه
بودجه صورتحساب سود و زیان
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	مبلغ ریال	مبلغ ریال	منبع
فروش		3,000,000,000	بودجه فروش سال جاری بودجه
کسر می شود بهای تمام شده کالای فروش رفته		(1,818,000,000)	بودجه بهای تمام شده کالای ساخته شده و فروش رفته
سود ناخالص		1,182,000,000	
کسر می شود هزینه های اداری	(465,000,000)		بودجه هزینه های اداری
هزینه های توزیع و فروش	(421,000,000)		بودجه هزینه های توزیع و فروش
جمع هزینه ها		(886,000,000)	
سود عملیاتی		296,000,000	
مالیات		(74,000,000)	با توجه به قانون مالیاتی مستقیم محاسبه می شود
سود خالص		222,000,000	

شرکت نمونه
بودجه صورتحساب سود و زیان
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	مبلغ ریال	مبلغ ریال	منبع
فروش		3,000,000,000	بودجه فروش سال جاری بودجه
کسر می شود بهای تمام شده کالای فروش رفته		(1,818,000,000)	بودجه بهای تمام شده کالای ساخته شده و فروش رفته
سود ناخالص		1,182,000,000	
کسر می شود هزینه های اداری		(465,000,000)	بودجه هزینه های اداری
هزینه های توزیع و فروش		(421,000,000)	بودجه هزینه های توزیع و فروش
جمع هزینه ها		(886,000,000)	
سود عملیاتی		296,000,000	
مالیات		(74,000,000)	با توجه به قانون مالیاتی مستقیم محاسبه می شود
سود خالص		222,000,000	

بودجه مخارج سرمایه ای

مخارج سرمایه ای چیست ؟

مخارجي که دارای منافع آتی بلند مدت باشد مخارج سرمایه ای یا دارایی ثابت می گویند

انواع مخارج سرمایه ای

زمین

ساختمان

ماشین آلات

وسایط نقلیه

اثاثیه اداری

.....

شرکت نمونه
بودجه مخارج سرمایه ای - غیر پروژه ها
سال بودجه ۱۳۹۳

نام واحد			واحد مونتاژ
نام دارایی	تعداد	نرخ	مبلغ
میز اداری	2	1,000,000	2,000,000
صندلی	8	5,000,000	40,000,000
کامپیوتر	2	10,000,000	20,000,000
پرینتر	1	15,000,000	15,000,000

شرکت نمونه
بودجه مخارج سرمایه ای - پروژه ها
سال بودجه ۱۳۹۳

نام طرح	کل بودجه مصوب اولیه	مخارج سنوات قبل	سال بودجه
پروژه توسعه ساختمان اداری	800,000,000	300,000,000	400,000,000
پروژه راه اندازی خط جدید	1,000,000,000	500,000,000	200,000,000
جمع	1,800,000,000	800,000,000	600,000,000

شرکت نمونه
مخارج طرح راه اندازی خط تولیدی جدید
سال بودجه ۱۳۹۳

نام طرح : پروژه راه اندازی خط تولید جدید			تاریخ شروع برآوردی : 1388/05/01			
مشخصات طرح : خط تولید 3000تن سیمان			تاریخ خاتمه برآوردی : 1394/10/01			
شرح	بودجه مصوب	هزینه های تحقیق یافته	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر
مصالح						
ماشین آلات	400,000,000	250,000,000	10,000,000	20,000,000		
آهن آلات	200,000,000	100,000,000	1,000,000	3,000,000	4,000,000	
آجر	50,000,000	20,000,000			5,000,000	
جمع مصالح	650,000,000	370,000,000	11,000,000	23,000,000	9,000,000	
دستمزد						
مهندس نصاب	50,000,000	20,000,000	3,000,000	2,000,000	5,000,000	
جوشکار	40,000,000	10,000,000	2,000,000	1,000,000	4,000,000	
بنا	30,000,000	8,000,000	1,000,000	3,000,000	1,000,000	
اداری	20,000,000	2,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	
جمع دستمزد	140,000,000	40,000,000	7,000,000	7,000,000	11,000,000	
بیمه	50,000,000	30,000,000	5,000,000	4,000,000	3,000,000	
عوارض	40,000,000	20,000,000	2,000,000	1,000,000	1,000,000	
انرژی	120,000,000	40,000,000	3,000,000	2,000,000	2,000,000	
جمع بالا سری	210,000,000	90,000,000	10,000,000	7,000,000	6,000,000	
جمع	1,000,000,000	500,000,000	28,000,000	37,000,000	26,000,000	

بودجه ی نقدی

- برای تهیه ی بودجه ی نقدی ابتدا بایستی سیاست های نقدینگی دریافت و پرداخت توسط هیئت مدیره تعیین شود
- **سیاست های دریافت شامل**
- چند درصد نقد
- چند درصد نسیه
- نسیه چند ماهه می باشد
- شرایط اعطای تخفیفات نقدی
- **سیاست های پرداخت شامل**
- چند درصد نقد
- چند درصد نسیه
- نسیه چند ماهه می باشد
- شرایط استفاده از تخفیفات نقدی

دریافتها

پرداختها

تامین مالی / سرمایه گذاری

شرکت نمونه
بودجه نقدی
دوره بودجه ۱۳۹۳

شرح	فروردین	اردیبهشت	خرداد	جمع
دریافتها					
وصول از محل فروش نقدی					
وصول مطالبات فروش نسبه					
وصول سایر مطالبات					
جمع دریافتها					
پرداختها					
پرداخت بابت خرید نقدی					
پرداخت بابت بدهی خرید نسبه					
پرداخت بابت حقوق و دستمزد					
پرداخت بابت هزینه های بالاسری					
پرداخت بابت هزینه های توزیع و فروش					
پرداخت بابت سایر بدهی ها					
جمع پرداختها					
اضافه (کسری) وجه نقد دوره					
اضافه می شود وجه نقد اول دوره					
اضافه (کسری) وجه نقد- خالص					

شرکت نمونه
بودجه نقدي - ادامه
دوره بودجه

شرح	فروردين	اردیبهشت	خرداد	جمع
اضافه(کسری)وجه نقد- خالص					
تامین مالی / سرمایه گذاري					
انتشار سهام عادي					
انتشار سهام ممتاز					
انتشار اوراق قرضه					
دریافت وام					
فروش دارایی ثابت					
پرداخت سود سهام عادی					
پرداخت سود سهام ممتاز					
پرداخت بهره اوراق قرضه					
باز پرداخت وام					
خرید دارايي ثابت					
خرید اوراق مشارکت					
جمع تامین مالی / سرمایه گذاري					
وجه نقد پایان دوره					

ترازنامه بودجه ای

با استفاده از ترازنامه اول دوره و بودجه عملیاتی و بودجه سرمایه ای و بودجه نقدی می توانیم ترازنامه بودجه ای را تهیه کنیم

ترازنامه بودجه ای

پایان سال بودجه

موجودی نقد

حسابهای دریافتی تجاری

موجودی کالای ساخته شده

موجودی مواد اولیه

دارائیهای ثابت

حسابهای پرداختی تجاری

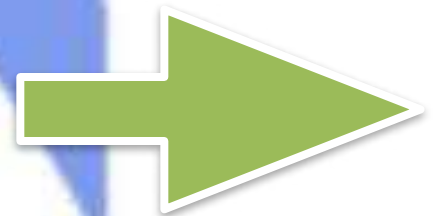
ذخیره مالیات

سرمایه سهام

سود و زیان انباشته

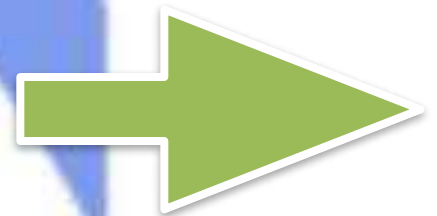
موجودی نقد

وجوه نقد پایان دوره در جدول بودجه نقدی محاسبه شد و آن مبلغ به ترازنامه منتقل می گردد

موجودی نقد

وجوه نقد پایان دوره در جدول بودجه نقدی محاسبه شد و آن مبلغ به ترازنامه منتقل می گردد

حسابهای دریافتنی تجاری

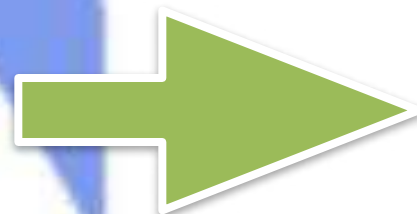
مانده اول دوره

فروش نسیه

وصول مطالبات

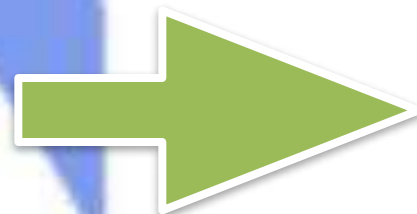
موجودی کالای ساخته شده

- این بودجه در تحقیقات بازار و با توجه به ریسک های موجود بصورت پیشنهادی به هیأت مدیره پیشنهاد می شود و معمولاً به نحوی برآورد می شود که در صورت وقوع خللی در تولید یا ایجاد نوسان در بازار بتوان تقاضای بازار را پاسخ گو بود

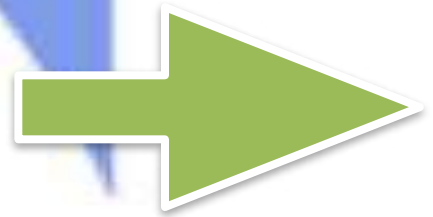
موجودی کالای ساخته شده

- این بودجه در تحقیقات بازار و با توجه به ریسک های موجود بصورت پیشنهادی به هیأت مدیره پیشنهاد می شود و معمولاً به نحوی برآورد می شود که در صورت وقوع خللی در تولید یا ایجاد نوسان در بازار بتوان تقاضای بازار را پاسخ گو بود

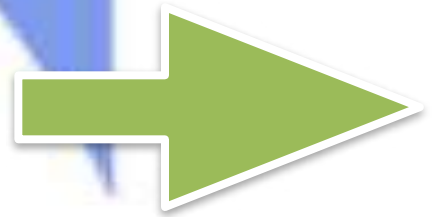
بودجه موجودی پایان دوره – مواد مستقیم

- بودجه موجودی پایان دوره مواد مستقیم براساس اطلاعات بدست آمده از تحقیقات بازار و با توجه ریسک های موجود تهیه مواد به هیات مدیره پیشنهاد می شود. معمولاً بنحوی برآورد می گردد که در صورت بروز اشکال در روند تهیه مواد اولیه خللی در فرآیند تولید بوجود نیاید

بودجه موجودی پایان دوره – مواد مستقیم

- بودجه موجودی پایان دوره مواد مستقیم براساس اطلاعات بدست آمده از تحقیقات بازار و با توجه ریسک های موجود تهیه مواد به هیات مدیره پیشنهاد می شود. معمولاً بنحوی برآورد می گردد که در صورت بروز اشکال در روند تهیه مواد اولیه خللی در فرآیند تولید بوجود نیاید

دارائیهای ثابت

مخارج سرمایه ای پروژه ای و غیر پروژه ای محاسبه شده با مانده دارائی ثابت اول دوره جمع و. مبلغ به ترازنامه منتقل می گردد

حسابهای پرداختی تجاری

مانده اول دوره

پرداخت بدهی

خرید نسیه

ذخیره مالیات

مانده اول دوره

پرداخت بدهی

مالیات محاسبه شده طی دوره

ذخیره مالیات

مانده اول دوره

پرداخت بدهی

مالیات محاسبه شده طی دوره

سرمایه سهام

مانده اول دوره

کاهش سرمایه

افزایش سرمایه

سود و زیان انباشته

مانده اول دوره

پرداخت سود سهام

سود طی دوره

انتقال به حساب اندوخته ها

موفق باشید

بودجه فروش

بودجه فروش معمولاً از طریق انجام تحقیقات بازار و بازار سنجی وبا کمک مدیران فروش استخراج می شود

شرکت نمونه

بودجه فروش

سال بودجه ۱۳۹۳

نام محصول	مقدار	قیمت فروش یک واحد	مبلغ
محصول آلفا	12,000	200,000	2,400,000,000
محصول بتا	6,000	100,000	600,000,000
جمع			3,000,000,000

شرکت نمونه

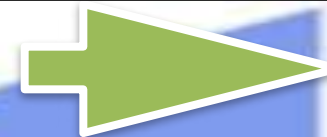
بودجه بهای تمام شده کالای ساخته شده و فروش رفته - ادامه

سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	مبلغ ریال	مبلغ ریال	مبلغ ریال	منبع اطلاعاتی
بهای تمام شده کالای ساخته شده			2,121,000,000	
موجودی کالای ساخته شده اول دوره			151,500,000	موجودی کالای ساخته شده پایان دوره سال جاری
بهای تمام شده کالای آماده برای فروش			2,272,500,000	
موجودی کالای ساخته شده پایان دوره			(454,500,000)	موجودی کالای پایان دوره کالای ساخته شده سال بودجه
بهای تمام شده کالای فروش رفته			1,818,000,000	

بودجه فروش

بودجه فروش معمولاً از طریق انجام تحقیقات بازار و بازار سنجی وبا کمک مدیران فروش استخراج می شود

شرکت نمونه
بودجه فروش
سال بودجه ۱۳۹۳

نام محصول	مقدار	قیمت فروش یک واحد	مبلغ
محصول آلفا	12,000	200,000	2,400,000,000
محصول بتا	6,000	100,000	600,000,000
جمع			3,000,000,000

شرکت نمونه
بودجه موجودیهای پایان دوره - کالای ساخته شده
سال بودجه. ۱۳۹۳

نام کالا	مقدار	بهای تمام شده يك واحد	مبلغ
محصول آلفا	3,000	؟	
محصول بتا	1,500	؟	
جمع			

مثلا موجودي پایان دوره به میزان سه ماه فروش
محصول آلفا. $12,000 / 12 * 3 = 3,000$
محصول بتا $6,000 / 12 * 3 = 1,500$

شرکت نمونه
بودجه هزینه های اداری
سال بودجه ۱۳۹۳

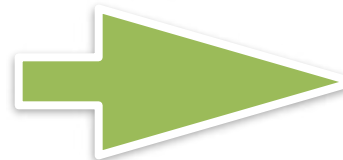
شرح	هزینه های اداری ثابت	هزینه های اداری متغیر
حقوق مدیران	50,000,000	60,000,000
حقوق کارکنان اداری	100,000,000	30,000,000
اجاره	100,000,000	
استهلاک	50,000,000	
هزینه های امور حقوقی	10,000,000	
حسابرسی	20,000,000	
آب و برق و سوخت	30,000,000	15,000,000
جمع	360,000,000	105,000,000

$$3,000,000,000 * 0/02 = 60,000,000 \quad \text{حقوق متغیر مدیران}$$

$$360,000,000 + 105,000,000 = 465,000,000$$

$$3,000,000,000 * 0/01 = 30,000,000 \quad \text{حقوق متغیر کارکنان}$$

$$3,000,000,000 * 0/005 = 15,000,000 \quad \text{آب و برق و سوخت}$$

شرکت نمونه
بودجه هزینه های توزیع و فروش
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	هزینه های ثابت	هزینه های متغیر
استهلاک	100,000,000	
بیمه	70,000,000	
حقوق و دستمزد	60,000,000	
پورسانت		30,000,000
تبلیغات و آگهی	50,000,000	90,000,000
ملزومات	1,000,000	
اجاره فروشگاه	20,000,000	
جمع	301,000,000	120,000,000

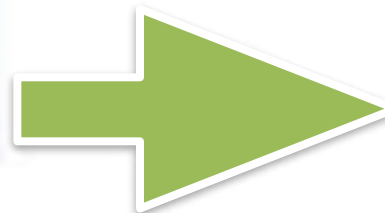
$$3,000,000,000 \times 0.01 = 30,000,000$$

پورسانت

$$301,000,000 + 120,000,000 = 421,000,000$$

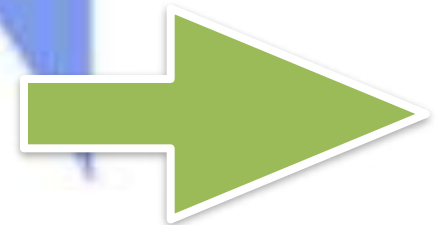
$$3,000,000,000 \times 0.03 = 90,000,000$$

تبلیغات

نرخ مالیات شرکت ۲۵ درصد می باشد

$$296,000,000 * 25 \% = 74,000,000$$

شرکت نمونه
بودجه مصرف مواد مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

محصول بتا		محصول آلفا		شرح
ماده ب	ماده الف	ماده ب	ماده الف	
7,000	7,000	14,000	14,000	مقدار تولید
4	7	5	10	مواد لازم برای تولید یک واحد
28,000	49,000	70,000	140,000	مواد لازم برای کل تولید
4,000	1,000	4,000	1,000	نرخ مواد
112,000,000	49,000,000	280,000,000	140,000,000	جمع

$$189,000 = 49,000 + 140,000$$

جمع مقادیر ماده الف.

$$98,000 = 28,000 + 70,000$$

جمع مقادیر ماده ب.

شرکت نمونه
بودجه مصرف مواد مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

محصول بتا		محصول آلفا		شرح
ماده ب	ماده الف	ماده ب	ماده الف	
7,000	7,000	14,000	14,000	مقدار تولید
4	7	5	10	مواد لازم برای تولید یک واحد
28,000	49,000	70,000	140,000	مواد لازم برای کل تولید
4,000	1,000	4,000	1,000	نرخ مواد
112,000,000	49,000,000	280,000,000	140,000,000	جمع

$$189,000 = 49,000 + 140,000$$

$$98,000 = 28,000 + 70,000$$

جمع مقادیر ماده الف.
جمع مقادیر ماده ب.

شرکت نمونه
بودجه موجودی پایان دوره مواد مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	مقدار	نرخ	مبلغ
ماده الف	63,000	1,000	63,000,000
ماده ب	32,667	4,000	130,668,000
جمع			193,668,000

مثلا موجودی پایان دوره مواد به میزان چهار ماه مصرف مواد در نظرگرفته شده

ماده الف $189,000 / 12 * 4 = 63,000$.

ماده ب $98,000 / 12 * 4 = 32,667$.

شرکت نمونه
بودجه مقدار تولید
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	محصول آلفا	محصول بتا
بودجه فروش	12,000	6,000
اضافه می شود بودجه موجودیهای پایان دوره کالای ساخته شده	3,000	1,500
کسر می شود موجودی کالای ساخته شده اول دوره - فرض شده است	(1,000)	(500)
بودجه مقدار تولید	14,000	7,000

شرکت نمونه
بودجه مقدار تولید
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	محصول آلفا	محصول بتا
بودجه فروش	12,000	6,000
اضافه می شود بودجه موجودیهای پایان دوره کالای ساخته شده	3,000	1,500
کسر می شود موجودی کالای ساخته شده اول دوره - فرض شده است	(1,000)	(500)
بودجه مقدار تولید	14,000	7,000

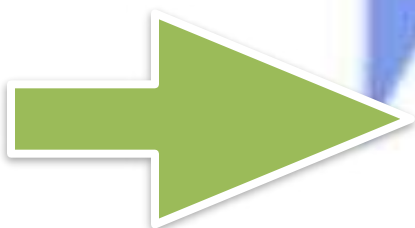
شرکت نمونه
بودجه موجودیهای پایان دوره - کالای ساخته شده
سال بودجه. ۱۳۹۳

نام کالا	مقدار	بهای تمام شده يك واحد	مبلغ
محصول آلفا	3,000	110,000	330,000,000
محصول بتا	1,500	83,000	124,500,000
جمع			454,500,000

مثلا موجودی پایان دوره کالای ساخته شده به اندازه سه ماهه فروش

محصول الفبا $12,000 / 12 * 3 = 3,000$

محصول بتا $6,000 / 12 * 3 = 1,500$

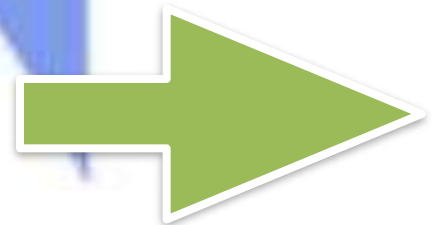

بهاي تمام شده موجودي كالاي ساخته شده اول دوره

$$1,000 * 110,000 = 110,000,000 \quad \text{محصول آلفا}$$

$$500 * 83,000 = 41,500,000 \quad \text{محصول بتا}$$

$$110,000,000 + 41,500,000 = 151,500,000 \quad \text{جمع}$$

شرکت نمونه
بودجه خرید مواد مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

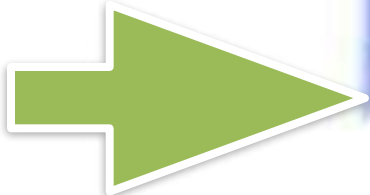
شرح	ماده الف	ماده ب
بودجه مصرف مواد	189,000	98,000
بودجه موجودی پایان دوره مواد مستقیم	63,000	32,667
موجودی اول دوره مواد مستقیم - فرض شده است	(52,000)	(10,667)
بودجه مقداری خرید مواد مستقیم	200,000	120,000
نرخ استاندارد مواد مستقیم	1,000	4,000
بودجه ریالی خرید مواد مستقیم	200,000,000	480,000,000

بودجه کل خرید مواد مستقیم 680,000,000 ریال

شرکت نمونه
بودجه خرید مواد مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	ماده الف	ماده ب
بودجه مصرف مواد	189,000	98,000
بودجه موجودی پایان دوره مواد مستقیم	63,000	32,667
موجودی اول دوره مواد مستقیم - فرض شده است	(52,000)	(10,667)
بودجه مقداری خرید مواد مستقیم	200,000	120,000
نرخ استاندارد مواد مستقیم	1,000	4,000
بودجه ریالی خرید مواد مستقیم	200,000,000	480,000,000

بودجه کل خرید مواد مستقیم 680,000,000 ریال

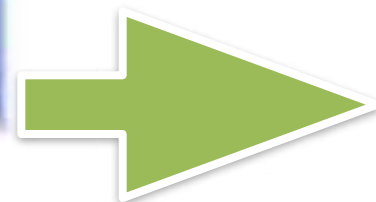
شرکت نمونه
بودجه موجودی پایان دوره مواد مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	مقدار	نرخ	مبلغ
ماده الف	63,000	1,000	63,000,000
ماده ب	32,667	4,000	130,668,000
جمع			193,668,000

مثلا موجودی پایان دوره مواد به میزان چهار ماه مصرف مواد در نظرگرفته شده

ماده الف $189,000 / 12 * 4 = 63,000$.

ماده ب $98,000 / 12 * 4 = 32,667$.

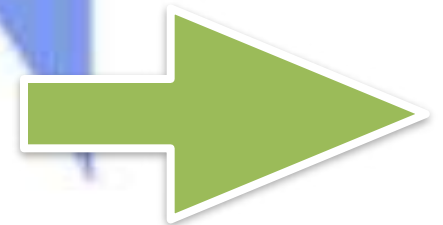

بهاي تمام شده موجودي مواد مسقيم اول دوره

$$52,000 * 1,000 = 52,000,000 \quad \text{ماده الف}$$

$$10,667 * 4,000 = 42,668,000 \quad \text{ماده ب}$$

$$52,000,000 + 42,668,000 = 94,668,000 \quad \text{جمع}$$

شرکت نمونه
بودجه خرید مواد مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	ماده الف	ماده ب
بودجه مصرف مواد	189,000	98,000
بودجه موجودی پایان دوره مواد مستقیم	63,000	32,667
موجودی اول دوره مواد مستقیم - فرض شده است	(52,000)	(10,667)
بودجه مقداری خرید مواد مستقیم	200,000	120,000
نرخ استاندارد مواد مستقیم	1,000	4,000
بودجه ریالی خرید مواد مستقیم	200,000,000	480,000,000

بودجه کل خرید مواد مستقیم 680,000,000 ریال

شرکت نمونه
بودجه مصرف مواد مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

محصول بتا		محصول آلفا		شرح
ماده ب	ماده الف	ماده ب	ماده الف	
7,000	7,000	14,000	14,000	مقدار تولید
4	7	5	10	مواد لازم برای تولید یک واحد
28,000	49,000	70,000	140,000	مواد لازم برای کل تولید
4,000	1,000	4,000	1,000	نرخ مواد
112,000,000	49,000,000	280,000,000	140,000,000	جمع

$$\begin{aligned}
 & \text{جمع مقادیر ماده الف.} \quad 189,000 = 49,000 + 149,000 \\
 & \text{جمع مقادیر ماده ب.} \quad 140,000,000 + 280,000,000 + 49,000,000 + 112,000,000 = 581,000,000 \\
 & \quad \quad \quad 98,000 = 28,000 + 70,000
 \end{aligned}$$

بودجه فروش

بودجه فروش معمولاً از طریق انجام تحقیقات بازار و بازار سنجی وبا کمک مدیران فروش استخراج می شود

شرکت نمونه
بودجه فروش
سال بودجه ۱۳۹۳

نام محصول	مقدار	قیمت فروش یک واحد	مبلغ
محصول آلفا	12,000	200,000	2,400,000,000
محصول بتا	6,000	100,000	600,000,000
جمع			3,000,000,000

بودجه فروش

بودجه فروش معمولاً از طریق انجام تحقیقات بازار و بازار سنجی وبا کمک مدیران فروش استخراج می شود

شرکت نمونه
بودجه فروش
سال بودجه ۱۳۹۳

نام محصول	مقدار	قیمت فروش یک واحد	مبلغ
محصول آلفا	12,000	200,000	2,400,000,000
محصول بتا	6,000	100,000	600,000,000
جمع			3,000,000,000

بودجه فروش

بودجه فروش معمولاً از طریق انجام تحقیقات بازار و بازار سنجی وبا کمک مدیران فروش استخراج می شود

شرکت نمونه
بودجه فروش
سال بودجه ۱۳۹۳

نام محصول	مقدار	قیمت فروش یک واحد	مبلغ
محصول آلفا	12,000	200,000	2,400,000,000
محصول بتا	6,000	100,000	600,000,000
جمع			3,000,000,000

شرکت نمونه
بودجه کار مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	محصول آلفا	محصول بتا
بودجه مقداری تولید	14,000	7,000
ساعات کار لازم برای تولید یک واحد محصول	8	6
بودجه ساعات کار مستقیم	112,000	42,000
نرخ استاندارد دستمزد	5,000	5,000
بودجه ریالی دستمزد مستقیم	560,000,000	210,000,000

$$154,000 = 42,000 + 112,000$$

بودجه کل ساعات کار مستقیم

$$770,000,000 = 210,000,000 + 560,000,000$$

بودجه کل دستمزد مستقیم.

شرکت نمونه
بودجه بالاسری کارخانه
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	بالاسری ثابت	بالاسری متغیر
استهلاک	200,000,000	
بیمه	50,000,000	100,000,000
حقوق سرپرستی	40,000,000	60,000,000
تعمیر و نگهداری	20,000,000	100,000,000
ملزومات	70,000,000	5,000,000
انرژی	40,000,000	43,000,000
اجاره	42,000,000	
جمع	462,000,000	308,000,000

مبنای فعالیت شرکت ساعات کار مستقیم

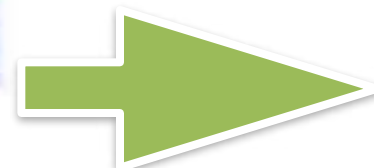
$$\text{بودجه ساعات کار مستقیم} / \text{بودجه بالاسری متغیر} = \text{نرخ جذب بالاسری متغیر}$$

$$462,000,000 + 308,000,000 = 770,000,000$$

$$308,000,000 / 154,000 = 2,000 \text{ نرخ جذب بالاسری متغیر}$$

$$\text{بودجه ساعات کار مستقیم} / \text{بودجه بالاسری ثابت} = \text{نرخ جذب بالاسری ثابت}$$

$$462,000,000 / 154,000 = 3,000 \text{ نرخ جذب بالاسری ثابت}$$

شرکت نمونه
بودجه کار مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	محصول آلفا	محصول بتا
بودجه مقداری تولید	14,000	7,000
ساعات کار لازم برای تولید یک واحد محصول	8	6
بودجه ساعات کار مستقیم	112,000	42,000
نرخ استاندارد دستمزد	5,000	5,000
بودجه ریالی دستمزد مستقیم	560,000,000	210,000,000

$$154,000 = 42,000 + 112,000$$

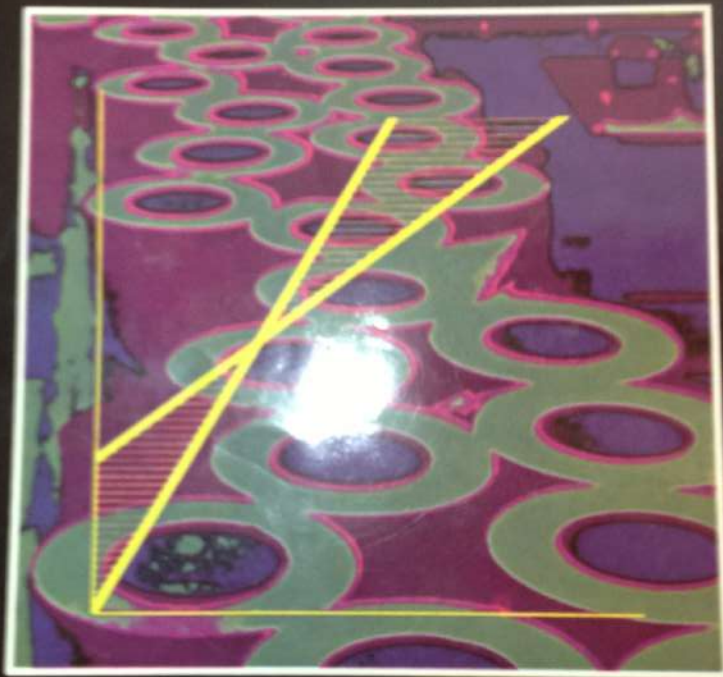
بودجه کل ساعات کار مستقیم

$$770,000,000 = 210,000,000 + 560,000,000$$

بودجه کل دستمزد مستقیم.

حسابداری صنعتی

جلد سوم

سورن آبنوس

نشر قمره

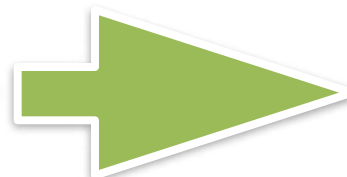
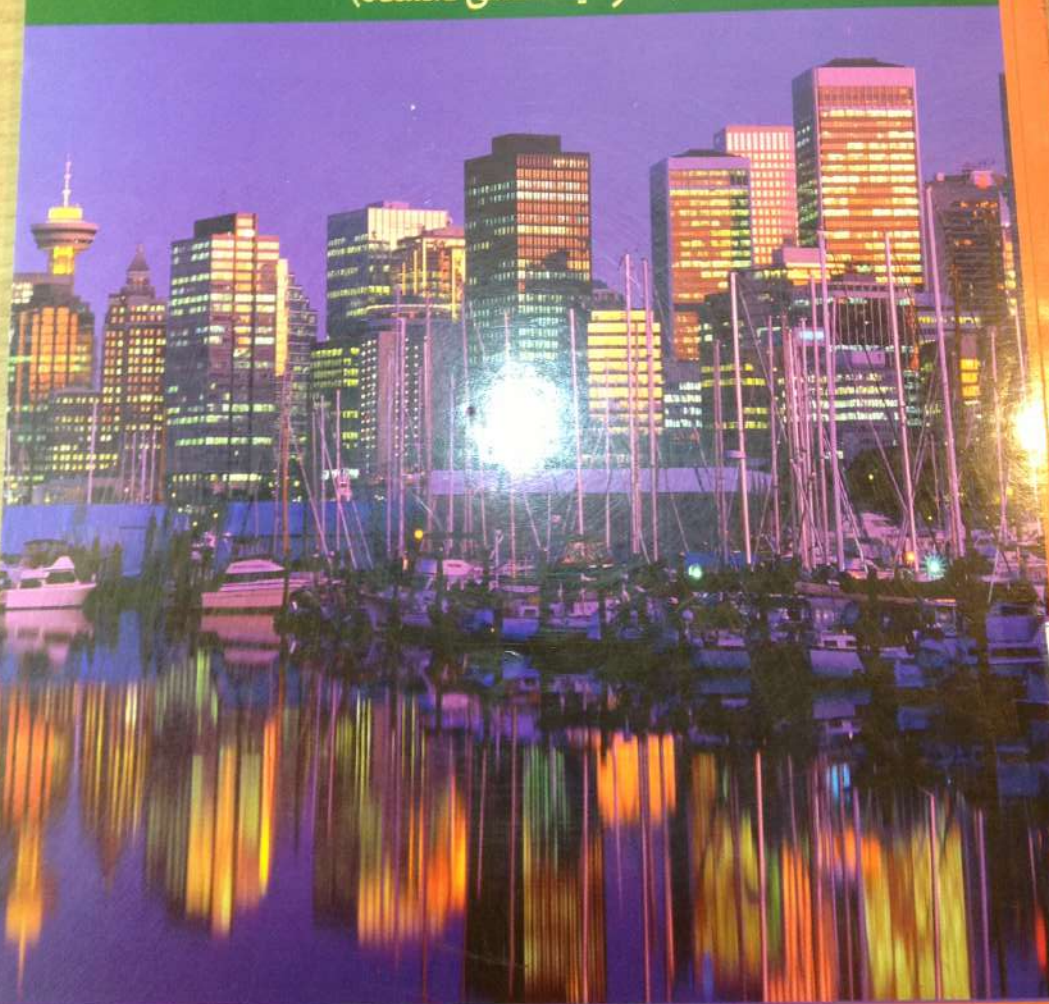

حسابداری صنعتی ۳

چاپ چهارم

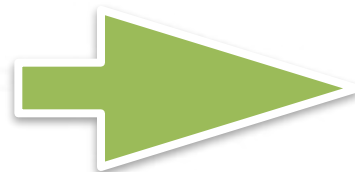
تألیف : جمشید اسکندری
(عضو هیئت علمی دانشگاه)

مبانی بودجه‌ریزی

در شرکت‌های تولیدی

فریبز پاکزان

شرکت نمونه
بودجه نقدي - ادامه
دوره بودجه

شرح	فروردين	ارديبهشت	خرداد	جمع
اضافه(كسرى)وجه نقد- خالص					
تامين مالى / سرمايه گذاري					
انتشار سهام عادي					
انتشار سهام ممتاز					
انتشار اوراق قرضه					
دريافت وام					
فروش دارايي ثابت					
پرداخت سود سهام عادى					
پرداخت سود سهام ممتاز					
پرداخت بهره اوراق قرضه					
باز پرداخت وام					
خرید دارايي ثابت					
خرید اوراق مشاركت					
جمع تامين مالى / سرمايه گذاري					
وجه نقد پايان دوره					

شرکت نمونه
بودجه موجودیهای پایان دوره - کالای ساخته شده
سال بودجه. ۱۳۹۳

مثلا موجودی پایان دوره به میزان سه ماه فروش
محصول آلفا. $12,000 / 12 * 3 = 3,000$
محصول بتا $6,000 / 12 * 3 = 1,500$

شرکت نمونه
بودجه موجودیهای پایان دوره - کالای ساخته شده
سال بودجه. ۱۳۹۳

نام کالا	مقدار	بهای تمام شده يك واحد	مبلغ
محصول آلفا	3,000	110,000	330,000,000
محصول بتا	1,500	83,000	124,500,000
جمع			454,500,000

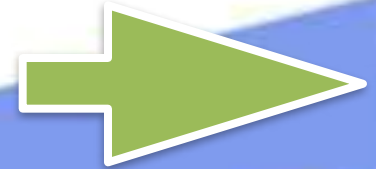
مثلا موجودی پایان دوره کالای ساخته شده به اندازه سه ماهه فروش

محصول آلفا $12,000 / 12 * 3 = 3,000$.

محصول بتا $6,000 / 12 * 3 = 1,500$.

شرکت نمونه
بودجه صورتحساب سود و زیان
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	مبلغ ریال	مبلغ ریال	منبع
فروش		3,000,000,000	بودجه فروش سال جاری بودجه
کسر می شود بهای تمام شده کالای فروش رفته		(1,818,000,000)	بودجه بهای تمام شده کالای ساخته شده و فروش رفته
سود ناخالص		1,182,000,000	
کسر می شود هزینه های اداری	(465,000,000)		بودجه هزینه های اداری
هزینه های توزیع و فروش	(421,000,000)		بودجه هزینه های توزیع و فروش
جمع هزینه ها		(886,000,000)	
سود عملیاتی		296,000,000	
مالیات		(74,000,000)	با توجه به قانون مالیاتی مستقیم محاسبه می شود
سود خالص		222,000,000	

شرکت نمونه
بودجه موجودی پایان دوره مواد مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

مثلا موجودی پایان دوره مواد به میزان چهار ماه مصرف مواد در نظر گرفته شده

ماده الف $189,000 / 12 * 4 = 63,000$.

ماده ب $98,000 / 12 * 4 = 32,667$.

شرکت نمونه
بودجه موجودی پایان دوره مواد مستقیم
سال بودجه ۱۳۹۳

شرح	مقدار	نرخ	مبلغ
ماده الف	63,000	1,000	63,000,000
ماده ب	32,667	4,000	130,668,000
جمع			193,668,000

مثلا موجودی پایان دوره مواد به میزان چهار ماه مصرف مواد در نظرگرفته شده

ماده الف $189,000 / 12 * 4 = 63,000$.

ماده ب $98,000 / 12 * 4 = 32,667$.